UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Actione rerum amotarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

mulieris, ſi que habebat, contingit etiam ꝙ mulier non erat ſol
uendo tempore quo ſoluitur matrimoniũ, quod quidem tẽpus
appellatur tps repetitionis dicte dotis. l. ij. in prin. ſo. ma. ⁊ l. j.
§. exactio. C. de rei vxo. actio. poſtea antequã actu ageretur ad
ipſam dotem mulier, vel forte heres eius, ſi morte mulieris fuit
ſolutum matr. vt in caſu noſtro, reperitur habere bona alia, que
non habebat tempore impenſe facte, nec tpe quo matrimonium
fuit diſſolutũ, certe hoc caſu volunt prefati doctores, expenſas
eſſe repetendas. Ita videretur exemplificandũ dictũ mẽbrũ
predicte diſtinctionis, alias videtur implicare contradictionẽ,
in quantum dicant prefati docto. ꝙ ſi non eſſet ſoluendo mulier
tempore impenſe, nec tempore repetitionis, ſi aliunde ſoluere
põt tenetur: qꝛ ſi intelligeremus, ꝙ tpe quo ſoluitur matrimo-
niũ mulier haberet aliũde unde ſoluere poſſet, diceretur ſoluen
do. l. facere. ſol. ma. facit l. qui poteſt facere. cum ſimil. j. de reg.
iur. Idem decidit Nico. de neapo. in l. vtilium. cum ſequen. vbi
querit, quid ſi quando maritus fecit expenſas mulier non erat
ſoluendo, nunc autem ſic. Et reſpondet, ꝙ hoc caſu non ſolũ re
tentio dotis, ſed etiam actio neg. geſt. competit pro eis, per id ꝙ
ibi habetur, ⁊ ꝙ ſufficiat ſi tempore quo agitur ad dotem, poſſit
aliunde ſoluere expenſas probatur in l. litis. de neg. geſt. ⁊ ple-
ne Bart. in l. rei iudicate, in prin. ſ. ſol. matr. Nec obſt. ſi dicere
tur, ꝙ heres hꝫ aliunde, tamen fortaſſe mulier non habebat. Re
ſponde hoc non eſſe in cõſideratione. Quod probatur, qꝛ aut di-
cimus ꝙ hoc erat conceſſũ mulieri in priuilegium, vt ipſa non
teneretur ſatiſfacere vtilibus expẽſis, niſi aliunde habeat tan
tum ꝙ ſatiſfacere poſſit, ne ipſa habeat alienare fundum dota-
lem, ⁊ tunc dicendum eſt ꝙ hoc priuilegium non tranſibit ad he
redem mulieris. l. j. C. de priui. dot. Aut dicimus, ꝙ tranſibit ad
filios eiuſdem matrimonij, iuxta l. aſſiduis. §. exceptis. qui po-
tiores in pig. hab. ⁊ gl. ⁊ doct. in d. l. j. de priuil. do. ⁊ in l. etia. in
prin. ſ. ſo. matr. ⁊ tunc conſideramus perſonã ⁊ ſtatim ipſorum
filiorũ. d. l. etiã in prin. Aut volumus dicere ꝙ iſtud eſt ius com
mune in muliere, ſ. ꝙ expenſas vtiles nõ tenetur ſoluere, ſi aliun
de non hꝫ vnde ſoluat, ſicut etiam hꝫ in alijs perſonas. l. in fun-
do. cum ibi nota. ſ. de rei ven. ⁊ tunc cũ attendi debeat tempus
inchoati iudicij ⁊ ſic tẽpus quo fit exactio, d. l. litis. in prin. ideo
tunc habemus conſiderare an heres, qui repreſentat perſonam
mulieris, habeat aliũde vnde ſatiſfaciat pro dictis melioramen
tis tempore iudicij, ideo ſi habet, tenetur ſatiſfacere.

LEX XV.

1 ☞ Expenſe facte ad cuſtodiam temporalem rei non repetũtur,
ſed compenſantur cum fructibus, nu. 3.
2 Expenſe facte per detinentem caſtrum in cuſtodiam caſtri, com
penſantur cum fructibus.

QVod dicitur. Expenſe neceſſarie mi-
nuũt dotẽ, ſi in dotẽ ſunt
acte ad perpetuam vtilitatem ſecus ſi cã querendo-
1 rum fructuum, vel ad tẽporalem rei cuſtodiam. h. d.
a cum l. ſeq. ¶ No.† ꝙ [a] expenſe que fiunt ad tẽporalem cuſtodiã
rei, non repetuntur. Et ideo ſi vxor dedit in dotem caſtrũ, expen
b ſe facte in cuſtodia caſtri nõ repetuntur.[b] Itẽ facit† ꝙ ſi aliquis
2 detinet caſtrũ alterius ꝙ impenſe facte in cuſtodiã caſtri cõpen
ſantur cum fructibus ibidem perceptis, ſunt enim ſicut impen-
ſe facte cauſa querendorum fructuum, vt hic, que in omnem ca-
3 ſum ab omni poſſeſſore debent deduci.† No. etiam ꝙ ſi iſte im-
penſe facte in cuſtodiam, eſſent maiores quam fructus quod nõ
c debent repeti. debent enim cum fructibus compenſari, vt hic vi
des. facit quod dixi ſ. tit. j. l. diuortio. §. quod in anno.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Nota. ꝙ Vide Prepoſi. in ca. ius generale. in vlti
ma col. j. diſtin.
b Alex. ¶ Non repetuntur. Bar. in hoc fuit contrarius. Vide de
hoc ar. in d. l. diuortio. §. impendia. ſ. tit. j. ⁊ ibi Ange. tꝫ contra
Bar. ⁊ dicit ſe ita conſuluiſſe apud vrbem veterem, per no. per
Bar. in l. cum quereretur. §. predijs. de le. ij. ⁊ Imo. in d. §. im-
pendia. concordat quod ſi eſt expẽſa temporalis, vt qꝛ fiat quid
tantum ſingulo menſe cuſtodibus, tunc pertinet ad maritum, ſe
cus ſi fuit perpetua, vt ſi emit ſeruos, qui perpetuo eſſe debẽt in
cuſtodia. facit quod habetur in l. ſeruos. de alimen. lega. Nec
obſt. predictis d. §. predijs. quia ibi teſtator legabat fundum. ⁊
ea que parata erant culture. Ideo nimirum ſi ſeruus ſaltuarius
non veniat: qꝛ non operatur circa culturam. Secus ſi legaſſet ea
que parata erant gratia fructuum percipiendorũ, cum ſeruus
ſaltuarius ſit paratus, vt melius ⁊ facilius percipiantur fructus.
Et vide no. in lege domos. ⁊ in l. ſumptus. de legat. j. ⁊ vide que
dixi in dicto §. predijs. ⁊ nota. Imo. in dicta lege ſumptus.

c ALEX. ¶ Repeti. De hoc poſt Imo. aliqualiter tangunt Mo
dern. in d. l. duos in fi. de leg. j. ⁊ ſolet etiã tractari in l. diuortio.
§. impendia. prealleg. Alexand.

De actione rerum amotarum. Tit. ij.

LEX I.

1 ☞ Vxor eſt quodammodo domina rerum viri.
Dictio quodammodo, denotat improprietatem.
2 Condictio furtiua non datur marito contra vxorem.
3 Libelli concluſio in actione rerum amotarum que ſit.
4 Vxor pro magno furto facto viro, poteſt puniri criminaliter
per poteſtatem, licet vir non poſſet agere.
5 Vxor ꝙ poſſit facere eleemoſynam de boni viris, etiam pro ani
ma ſua.

REꝛum amotarum. Lꝫ vxor
conſtate
matrimonio furtum faciat, furti nõ tenetur, ſed
actione rerum amotarum diuortio facto conue-
nitur, niſi poſt diuortiũ cõtrectauerit. hoc dicit.
¶ Op. dicitur hic ꝙ mulier, que facit furtum, nõ
tenetur actione furti. contra l. j. C. de furt. ſol. vt ibi. ꝙ ppo. qui
1 eſt dominus non facit furtum, l. j. j. de furt. Sol. Non† eſt domi
a na, niſi quodammodo vt hic dicit tex qꝛ dictio [a] quodammodo,
denotat improprietatem vt dixi in l. ꝙ ſi vir. ſ. tit. ſecundo ⁊ l. ſi
me in vacuam. infra de acquirẽ. poſſ. ⁊ lege in ſuis. infra de lib. ⁊
b poſth. ꝙ p. de lege ſi quis [b] vxori. de furtis. Solue vt in gl. [c] Que
c ro an mulier teneatur condictione furtiua. Et gloſ. arguit pro ⁊
d contra in verb. conſtituto. id eſt, apperto, vt Inſti. de obli. [d] ibi,
ſed an conditione furt. ⁊c. ſed in lege proxima determinat ⁊ po-
2 nit† pro conſtanti, ꝙ non datur condictio furtiua. Ad iſtã legem
reſpondet, ꝙ iſti ſunt caſus ſpeciales. Ad legem rerum, reſpon
det. vt ibi videbitis. Sed contra iſtas gloſſ. habeo gloſſ. contra-
riam in lege cum quis. §. ij. j. de ſolut. Iaco. de Are. dicit. ꝙ illa
gloſſ. eſt falſa, ⁊ iſta eſt vera. Poteſt aliter dici ꝙ condictio furti
ua non datur marito contra vxorem, ſed pro furto facto extra-
neo poteſt dari condictio furtiua, ⁊ illa marito poteſt cedi, ⁊ ita
loquitur ibi, ⁊ videbitis j. proxi. §. ¶ Quero, quomodo cogno-
ſcam actionem furti, ab actione rerum amotarum, Reſpondeo,
3 †in actione rerum amotarum non fiet mentio furti in libello, vt
j. l. proxim. Dicam enim ꝙ amouit vel exportauit, non autem
quod furata eſt. Item in concluſione potero concludere ſic c. qꝛ
non congruit bone fidei aliquem locupletari cum aliena iactu-
ra, ideo peto, ⁊c. vt dicitur in ſimili in lege non debet. ſupra de
dolo. vbi ponitur qualiter cognoſcatur actio de dolo, ab actio-
ne in factum, quod no. Cyn. in lege ſi ſuperſtite. C. de dolo. ⁊ hoc
4 ſecundum quoſdam. ¶ Vltimo quero an poteſtas poſſet mulie
rem punire, licet vir non poſſet agere. Certe alias dixi vobis,
aut eſt furtum modicum, ⁊ tunc non poteſt puniri criminaliter,
ſed magnum ſic, in lege reſpiciendum. §. furta domeſtica. infra
de penis. ⁊ lege fina. infra de furt. ⁊ lege ſi libertus. cod. tit. Que
5 ro, † an mulier poſſit facere eleemoſynam de bonis mariti. Et
iſte text. facit ꝙ ſic, qꝛ ſocietas vite quodammodo facit eam do-
minam. Et ego puto ꝙ ſecundum quod maritus conſueuit face
e re, ⁊ ipſa poſſit [e] l. vel vniuerſorum ſupra de pignoratitia actio-
ne. Et pro hoc l. fin. ſ. quod cum eo. Sed iſta lex concludit, ꝙ po
teſt facere eleemoſynam pro domino, ſeu pro anima domini.
Sed vtrum ipſa etiam poſſet facere pro anima ſua. Breuiter
concludo, ꝙ vxor pro ſe eleemoſynam poſſet facere de bonis
mariti ipſo permittente: quia iſto caſu permittitur donatio. l. ſi
ſponſus. §. conceſſa. circa finem, ſupra de donationi. inter virum
⁊ vxorem.

ADDITIONES.

a ¶ ANDR. BARB. ¶ Quia dictio. Et nota de dictione, quo-
dammodo, vide textum in capitulo primo, de donatio. ⁊ in capi
tulo fina. xij. queſtio. j.
b ANDR. BARB. ¶ De lege ſi quis. Vide gloſſam in capi. non
dicatis. duodecima queſtione prima. ⁊ de vxo. in capitu. mani-
feſtum xxxij. queſtione quinta. in capitu. ceterum. de donatio. ⁊
ibi dixi.
c POMA. ¶ Vt in glo. Adde textum in l. ſi concubina. §. non ſo-
lum. j. cod titu. vbi Alex. in apoſtillis.
d Alex. ¶ Inſti. de oblig. Adde l. pretor, ⁊ ibi Bart. ſ. de edend.
e Alex. ¶ Et ipſa poſſit. Sed dic ꝙ in materia huius ti. non ſolũ
p rebus amotis cõpetit hec actio, ſed etiã certi cõdictio. text. eſt
multũ no. in l. ſi concubina. §. non ſolũ. j. ⁊ quod nota. Et de iſta

elcemoſyna quã facit mulier de bonis mariti, vide Flo. in l. pe.
ad l. Aquil. ꝛ glo. magiſtram. xxxiij. queſt. v. c. quod deo. Et vide
Hoſtien. in ſumma de peni. ꝛ remiſ. in §. quibus ꝛ qualiter. verſ.
quid ſi facientibus.

LEX III.

1 ☞ Dictio vterque, eſt diſtributiua duoꝛum.

ET ideo ſi poſt diuoꝛtium.

§. Item ſi ſeruus. Ex perſona alterius inter vi
rũ ꝛ vxoꝛem datur condictio
furtiua. h. d. ¶ Opp. ꝙ in pꝛinci. innuit ꝙ non detur actio furti.
contra. l. de his. C. de fur. Huius timoꝛe contrarij nõ ſignati, in
gl. eſt facta gl. in verbo. in vtroq̃ caſu, ꝛc. que dicit, quod hic dici
tur in vtroque, id eſt, in ſecundo in tertio, ꝛ quarto reſponſo, non
autem in pꝛimo, hoc eſt, in pꝛin. huius legis. ¶ Sed contra hoc
1 †Op. Uterque eſt diſtributiuum duoꝛum tantum, ergo non po
teſt referri ad tria, vt no. in l. ancille. C. de fur. huius timoꝛe di-
cunt quidam, ꝙ nec etiam in ſecundo caſu detur condictio furti
ua. per l. ſi mulier. §. j. j. eo. ſed ille. §. nihil facit, vt ibi patet. Dic
ergo quod dictio vterque, refertur ad iſtos tres caſus. Simile
in d. l. ancille. Uel dic, duo vltimi caſus habentur pꝛo vno, quia
in vna oꝛatione ponuntur, alias eſſe contra l. ſi quis vxoꝛi. j. de
furt. ¶ Oppon. ꝙ condictio furtiua eſt turpis. l. honoꝛi. ꝛ l. pa-
rens. j. de obſeq. a li. ꝛ libert. ſed turpes actiones non dantur, vt
ſ. l. pꝛoxi. §. j. Solue vt in gloſſa.

§. Item verum. Hec actio datur, etiam pꝛo reb⁹
conſumptis. hoc dicit.
1 ☞ Filia delinquens ſiue contra patrem, ſiue contra virũ, non
nocet patri.
2 Pater repetens dotem adiuncta perſona filie, tenetur ſatiſda-
re de eam defendendo in caſu reconuentionis.
3 Pꝛocuratoꝛ actoꝛis, an teneatur de eo defendendo in caſu re-
conuentionis.

§. Si filia famil. Filia famil. amouens tenetur
inſolidum, ꝛ pater de peculio,
ꝛ pater adiuncta filia dotem repetens ipſam tenetur defendere
inſolidum, ea viua, ſed ea moꝛtua tenetur ad id quod ad eũ per-
uenit, hoc dt. vſq̃ ad l. contra. ¶ Opp. de l. iij. §. ex furtiua cã. ſ.
de pec. Glo. ſoluit, ꝛ bene. dic vt in ea. ¶ Op. ꝛ videtur qđ detur
actio noxalis, vt l. j. §. cũ ſeruus. ſ. de his qui deie. vel effu. Gl.
non ſoluit, ſed iſtud eſt verũ in ſeruo: ſed in filio delinquente ceſ
ſat actio noxalis. ¶ Ultimo oppon. dicitur hic quod ſi pater
adiuncta filia, ꝛc. Contra, delictum filie non poteſt nocere pa-
tri. l. ſi filia. ſ. de diuoꝛ. ꝛ l. filie. ſ. ti. ij. ꝛ in authẽ. de nup. que eſt
poſita. C. de repu. authen. econtra ſi filij. Gl. ſoluit pꝛimo, qꝛ ibi
filia delinquebat in fraudem patris, hic vero contra viruꝫ. Hec
4 non eſt bona ſolutio qꝛ† ſiue contra patrem ſiue contra virũ filia
deliquerit, non dꝫ nocere patri. l. ij. §. ceterum. ſ. tit. ij. ꝛ fuit de-
terminatum per Dyn. in l. conſenſu. C. de re. p. ꝛ l. ſi dotem. C. de
iure do. Unde ſoluit gl. qđ hic pater adiũcta perſona filie age-
bat, ꝛ ideo eam tenetur defendere, ꝛ iſta eſt vera. ¶ Sed quero,
cum agere adiuncta perſona filie, poſſit intelligi duob. mod. vt
dixi in l. ij. §. item ſi voluntate. ſ. ti. ij. quomodo hic intelligatur?
Reſp. ſi agit adiuncta filia, intellige, hoc eſt, ad vtilitatem ſuã ꝛ
filie. Secus ſi ageret nomine ſuo tantum, lꝫ de voluntate filie, qꝛ
tunc non teneretur eam defendere, vt l. ſeruũ quoque. §. ait pꝛe
toꝛ. ꝛ l. ſi quis in rem. ſ. de pꝛocu. ¶ Opp. ſ. de in ius vocan. l.
neq̃. So. ibi loquitur in filia impubere, hic in maioꝛe. ¶ Op. ꝙ
pater nõ debeat ſatiſdare, vt l. fi. §. defenſionem. C. de admi. tut.
Sol. vt l. fi. §. vbi autem. de bo. que lib. ꝛ l. filius, qui ſatiſd. cog.
2 dixi in l. ij. §. fi. ſ. ti. ij. ꝛ no. in l. iij. eo. ti. ¶ Quero †quam ſatiſda
tionem pꝛeſtabit hic pater? Gl. hic videtur variare in hoc, ꝛ vi-
detur intelligere quãq̃ de ſatiſdatione de defendendo, ꝛ quando
que de iudicato ſoluendo, ꝛ hoc pꝛopter leges, quas allegat. ꝛ vi
de gloſſam fi. que incipit videtur ex delicto. ibi. ꝛ facit, ꝛc. Et gl.
in l. ſeruum quoque. §. ait pꝛetoꝛ. ſ. de pꝛocu. intellexit legẽ no-
ſtram, ꝙ ſatiſdet de defendendo. Petrus dt, ꝙ non reperitur le
ge cautum quod ſatiſdetur de defendendo, niſi loquamur de eo
qui defendere d. ꝛ Cyn. intellexit ita in l. actionem. C. de pꝛoc.
a ſed quicquid dicat, veritas quod poteſt intelligi de cautione[a] de
defendendo, per textum in l. j. C. de ſatiſd. ita communiter tene-
tur. Hoc enim dictat equitas, nam iſte exceptiones pꝛo quibus
ſatiſdatur, debent opponi ante litem conteſtatam. vt l. Pom po
nius. §. rati. ſ. de pꝛocurato. Modo cum agis, foꝛte non ſuꝫ
paratus te reconuenire incontinenti, ſed volo quod pꝛeſtes cau
tionem de defendẽdo in cauſa reconuentionis, qꝛ ſatis cõuenit.
3 ¶ Quero, † an hoc ſit verum quocunque modo agat pater, vt
teneatur defendere in cauſa reconuentionis, qꝛ ſatiſdat? Reſp.
vt ſ. tetigi, quod modus agendi eſt duplex, vno modo, vt agam
de voluntate filie mee. l. filiuſfamil. §. ſed ꝛ filia. ſ. de pc. Alius
modus eſt in l. ſi cum dotẽ. §. item pater. ſ. tit. ij. ibi, nomine ſuo,
ꝛ filie agit, ꝛ gl. tangit in l. ij. §. ceterum. ſ. ti. ij. lꝫ ibi male intelli-
gat. Modo quero, an dꝫ intelligi ꝙ pater ſimpliciter agat? Et
certe non, niſi qñ filie nomine: qꝛ quando quis agit nomine ſuo ꝛ
voluntate filie, non tenetur ſatiſdare. l. ſi quis in rem. ſ. de pꝛoc.
ꝛ l. ſeruum quoq̃. §. ait pꝛetoꝛ, ꝛ ſic agit pater ad ſuam vtilitatẽ:
ſecus ſi non ad vtilitatem ſuam, ſed nomine ſuo, ꝛ filie, vt ſ. dixi.

ADDITIO.

a Alex. ¶ De cautione. Utrum pꝛocuratoꝛ actoꝛis pꝛeſtet cau-
tionem de defendendo, vide Bar. poſt gl. ꝛ Cy. in d. l. actionem.

LEX VI.

CONtra nurum.

1 ☞ Filius ſi recipit dotem patre non conſentiente, nec obligan
te, patri nil queritur.
2 Filius ſi lucratur ex pecunia dotali, pater in lucro habet vſum-
fructum.

§. Quoties. Pꝛo rebus que ſpectant ad viruꝫ, non
cõpetit ſocero hec actio, h. d. ¶ C. pp.
j. e. l. nihil. §. vxoꝛ. Sol. Dicit gl. Aut erat filius emancipatus,
ꝛ tunc poteſt pater agere. Aut non erat, ꝛ tunc vide gl. que inci-
1 pit, nec rerum amotarum, ꝛc. ¶ † No. caſum legis cum glo. ꝙ ſi
filius recipit dotem patre non conſentiente, nec ſe obligante, pa
tri nil queritur, nec vſuſfructus, nec aliquid aliud. Et ex hoc ſe-
quitur, ꝙ ſi dos eſt filio data ꝛ ex ea lucratur, patri nil acquiri-
a tur.[a] Et hoc puto verum, ſi res eſt data in doteꝫ in ſpecie, vel eſt
ſpecies empta ex pecunia dotali, tunc credo ꝙ gl. dicat verum.
2 Dicaꝫ ideo, † ꝙ mihi videtur, ſ. ꝙ ſi eſt pecunia dotalis conſum
pta, qꝛ cum ea emit, ꝛ vendidit, ꝛ mercaretur filius, tunc credo ꝙ
patris ſit vſuſf. vt l. depoſui. in pꝛinc. ꝛ §. j. ſ. de pecu. qꝛ quando
ſpecies datur in dotem, non efficitur peculij pꝛofectitij, vt l. ex fa
cto. ſ. de pec. ꝛ de l. depoſui, ꝛ l. ſi cum dotem. §. fi. ſ. tit. ij. Sed ſi
b datur[b] pecunia, ſm iſta tempoꝛa efficitur peculij pꝛofectitij. d. l.
ex facto, ꝛ pꝛo hoc l. dotẽ. j. de caſt. pecu. ꝛ hodie efficit peculij
aduentitij, vt l. j. C. de bon. que lib. ꝛ ſic acquirit vſuſfructus pa
tri. ¶ Sed quid ſi emit rẽ ex pecunia dotali mercando? De hoc
vobis alibi dicam, ſed intelligo de ſpecie empta ex re dotali.

ADDITIONES.

a Ale. ¶ Nil acquirit. Not. ꝙ ſi filiuſfa. recipit dotẽ, p qua pater
ſe nõ obligat, ꝙ pater nil habet agere de fructibus dotis. Uide
ad hoc no. in §. merat. Inſti. de actio. adde tamẽ ꝙ ſi dos etiã ſit
data ſocero, ꝛ permittit viro percipere fruct⁹ illi intelligunt do
nati filio, etiã ſi ſocer ſupportet onera matrimonij. ita no. Bal.
in auth. ex teſtamento. C. de colla. Adde etiã text. ſ. de pec. l. in
bonefidei, ſm Ro. in l. ſi cum dotẽ. §. tranſgrediamur. ſo. matr.
dicit, ꝙ miratur de Barto. qui facit differentiam de dote conſi-
ſtente in quantitate, aut in ſpecie, quia ſm eum lege non pꝛoba-
tur, ꝛ ideo indiſtincte ipſe tenet deberi patri vſumfructũ per l.
j. ij. ꝛ iij. maxime ſimul iunctis illis legibus cũ ibi notatis, C. de
bon. que li. quod intellige verũ ſi pater ſuſtinet onera matrimo
nij, alias dicit ꝙ indiſtincte vſuſfructus debeat eſſe penes filiũ,
quia vbi onus matrimonij, ibi dos eſſe debet, d. l. ſi is qui. §. j. de
iur. do. ꝛ per nota. per Angel. ꝛ doc. in d. §. trãſgrediamur. ꝛ ad
Barto. hic, vide Rom. in d. authen. ex teſtamento. in verſ. cũ de
berẽ incipere, ꝛ adde Barto. in l. ſi quidẽ. C. de tranſactionibus.
AND. BARB. ¶ Sed ſi datur. Ex hoc infertur ꝙ non conferun-
tur. vide Bald. in auth. ex teſtamento. C. de colla.

§. Item cum rerum. Hec actio datur contra
virum, etiam ſi fuerit fi
liuſfamil. ꝛ in patrem, de peculio. hoc dicit.

§. Si poſt diuoꝛtium. Hec actio datur cõ
tra heredẽ, ꝛ tranſit
ad here

ad heredes. Itē heres viri poteſt cōdicere res amotas eo moꝛ
tuo,licet iacēte hereditate non fiat furtū.hoc dicit.Oppo.C.eo.
de l.vlt. Sol.vt in gl.⁊ hāc gl.tene menti ad id quod dixi in l.j.
ſ.eo.ꝙ conditio furtiua nō datur cōtra mulierem:qꝛ ſi daretur
tunc tranſiret cōtra heredem inſolidū contra.l.vltim.C.eo.tit.

LEX VII.

Mulier. Si maritus,⁊ vxoꝛ inuicem agant rerum amotarum actione,poterunt compenſare.hoc dicit.

LEX VIII.

1 Solnēs quod debet,nō pꝛohibetur petere ꝙ ſibi debetur.
2 Creditoꝛ in ducenta ſi petit centum,an ex hoc videtur liberatus debitoꝛ vltra centum.
3 Debitoꝛ ſi accipit centum a debitoꝛe que dixit ſibi deberi, ex hoc non videtur intentio rei fundata.

1 **Si cum dos.** Qui ſoluit † qđ debet, non pꝛohibetur petere qđ ſibi debetur.hoc dicit. Oppo.in authen.ſ. cū teſtatoꝛ.C.
ad l.Fal.vide gl.que incipit,nihilominus poterat,⁊c.
Et iſta fuit ratio dubitandi:ſed dic ꝙ ibi heres habebat ſolā exceptionem ſeu retentionem,quā perdidit ſoluendo,ſed hic etiā
habebat actionē.Sed per hoc nō videtur reſpōderi ad id,quod
ibi dicitur,ꝙ heres ſoluendo pꝛeiudicat ſibi quo ad non ſoluta.
Dic ergo ꝙ ibi eſt ſpeciale.Ulterius opp.⁊ videtur ꝙ nō poteſt
agere per actionē rerū amotarū ſʒ cōdictione indebiti.l.qđ dicitur.§.ſi dos.ſ.tit.j.⁊ vide gl.ibi in verb.condictioni.⁊c.Et dic
quādoqʒ fit cōpēſatio ipſo iure,⁊ ita loquitur l. quod dicitur.§.
ſi dos.aut nō ipſo iure,⁊ ita loqtur hic,⁊ no.l.ſi inuicē.ſ.de condi.inde. Opp.tutus exceptione fauoꝛabili ſoluens repetit p
condictionē indebiti.l.ſi exceptionē.ſ.de cōdi.inde.ſed hic erat
tutus exceptione cōpēſatiōis,que eſt fauoꝛabilis,ergo ⁊c.Sol.
Exceptio cōpenſationis non reſpicit actionem,ſed magis condemnationis executionē:ſed l.qui exceptionē loqtur de ea que
actionē elidit,hic de ea que executionē elidit.Et no.illā pꝛeſumptionē hic qꝛ licet tibi ſoluā aliqđ,nō tamē pꝛeſumoꝛ ꝙ a te nō
a debeam aliqđ percipere. Sed pone,[a] dico † ꝙ debeo a te cen
2 tum habere,⁊ debes ducenta,an videaris liberatus ab eo qđ eſt
vltra centū.Et dico ꝙ eſt tex.in l.rationes.C.de pꝛob.Aut apponitur dictio taxatiua tantū,vt qꝛ debes mihi centū tātū, ⁊ videoꝛ confiteri,qđ vltra nō debes:ſed ſecus ſi non apponatur dictio taxatiua,vt ibi not.ſecundū opin.Azo.que eſt vera. pꝛoba
b tur j.de adim.leg.l.iij.§.cū Titio[b].Sed pone † ꝙ debitoꝛ di
3 xit creditoꝛi,Ecce centū,que tibi debeo, ⁊ creditoꝛ illa accipit,
⁊ nihil dixit,vtrum ex hoc ſit fundata intentio rei:Et videtur ꝙ
non,niſi appareat ꝙ illud reciperet animo tranſigendi.Caſus
eſt in l.ſi quidem ex cauſa tranſactionis.C.de tranſac.

ADDITIONES.

a Sed pone.Uide Alexand.conſil.lxiiij.in ij.vol.⁊ vide Barba.in l.ſi quidem.C.de tranſac.⁊ Angel.Are.in §.ſi minus.in
j.no.Inſtit.de actio.
b POMA. Cum Titio.vide Roman.couſil.cxlij.

1 Actionem in omni,qua quis contemnit reſtituere ad iudicis pꝛeceptum,iuratur in litem.

§.Sabinuus. Cōtinuatur vſqʒ ad l.Marcellus. In hac actione cōtra nō reſtituentē iuratur in litem,⁊ ſoluenti eſtimationē nō cauetur de euictione.hoc dicit. No.ꝙ in hac actione iuratur in litē,ſicut in arbitrarijs,licet nō ſit arbitraria vere,ſecundum gl.Idem not.in
1 l.in actionibus.§.finali de in lit.iu.Ego dico,† ꝙ in omni actione in qua quis contemnit reſtituere ad pꝛeceptum iudicis,iuratur in litem,tex.eſt in l.qui reſtituere.in fin.ſ.de rei vend.

LEX IX.

1 Denegans reſtituere rem meam,quā habebam venalem,
liberatur rem dando,vel verum pꝛetium.

a **Non enim.** Oppon.C.de in lit.dā.tut.l. antibi.Sol.dicit gloſſ.ꝙ ibi habebat rem venalem.No.illam ſolu.† ꝙ ille qui denegat[a] reſtituere meā quā habebā venalē liberatur dando rē,vel verū pꝛetiū.Uel ſecūdū gl.⁊ Dyn. illud ibi cōtingit
ex neceſſitate officij.Pꝛeterea nec ibi cogitur,ſed poteſt vendicare,vt j.ea.lege dicitur,ſecundum Dy. Oppo.ad.l.ideoqʒ
de.l.ſi donate.ſ.de dona.inter vi.⁊ vxo.Sol.ibi poſſidens habebat cauſam a vendicante,ſecundū gl.⁊ Dyn.in c.pꝛo poſſeſſoꝛe.
extra de reg.iur.lib.vj.Dixi.in l.litis eſtimatio.j.pꝛo emp.⁊ in
l.depoſiti.de reg.iur.lib.vj.Dixi.in l.litis eſtimatio.j.p emp.
⁊ in l.depoſiti.de reg.iur. Ultimo Dyn.tractat hic iſtā materiam,† an quis cogatur inuitus vendere res ſuas,quā ponit
Cy.in l.j.C.de epiſ.au.dixi in l.fi.j.ad l.Iul.de ann.⁊ in l.j.§.
cura carnis.ſ.de offic.pꝛef.vꝛ.

ADDITIO.

a POMA. Qui denegat.vide Ioan.Baptiſt.de ſancto Seue ⁊ Mod.in l.rogaſti.per illum text.in pꝛincip.ſi.l.certum pet.

LEX XI.

Marcellus. Tam viro quam vxoꝛi competit hec actio.hoc dicit.

Poſitionibus in cauſa criminali an ſit reſpōdēdum,⁊ quo
modo.Adde de hoc ⁊ vide Geoꝛgium Natam in Clementi.ſepe.§.⁊ quia.de verboꝛū ſignification.vbi ponit octo caſus quibus tenetur quis reſpondere.
2 Poſitioni continenti factum alienum in cauſa ciuili,an ſit reſpōdendum,remiſſiue.Et vide Abb.in conſi.ſi.in ij.vol.
3 Poſitioni continenti turpitudinem reſpondentis quando ſit reſpondendum.Et de hoc vide per Lanfran.in cap.quoniam contra falſam verbo,reſponſiones.colum.fin.de pꝛobatio.⁊ Fely.
in.cap.cum dilecti.col.ij.de accuſa.

§.Qui rerum. Conuento hac lege poteſt deferri iuſiurandū,niſi alieno nomine cō
a ueniatur,[a] ⁊ is cui defertur,non poteſt referre.hoc dicit cū dua
a 2 uematur.[a] ⁊ is cui defertur non poteſt referre. hoc dicit cū dua
b bus legibus ſequentibus.[b] † Pꝛo declaratione huius le
1 gis debemus pꝛimo examinare,vtrū in criminalibus ſit reſpōdendū poſitionibus:⁊ hic videtur text.ꝙ ſic,inquantū ſiūt de facto pꝛopꝛio,Uolo vobis dicere clarius iſtā queſtionem,ꝙ in criminalibus nō debeat reſpōderi per credit.vel nō credit.Ratio,
quia meū credere nō facit eſſe delictū illud qđ nō eſſet.l.inter omnes.§.recte.j.de fur.Inſtit.de obliga.que ex deli.§.placuit.⁊ j.
de crim.expil.hered.l.fin.Sed de veritate debet reſpōderi, vt
hic,⁊ j.de queſtion.l.repeti.⁊ per totum titul.⁊ j.de iniu.l.lex
Coꝛnelia.§.hac lege.⁊ ſ.de iureiurā.l.iij.circa pꝛincip.quod intellige ſi poſitio fiat de facto pꝛopꝛio delinquētis,alias ſecus,vt
hic,ſiue de crimine agatur ciuiliter,ſiue criminaliter vt pbāt di
2 cta iura.An aūt in negotio † ciuili nō ex delicto debeat reſpōderi poſitionibus de facto alieno: gloſſ.C.de iura.cal.l.ij.§.qđ ob
ſeruari.in fin.dicit quud nō.per iſtū text.ſed non facit,qꝛ hic loquitur de reſponſionibus,que debēt fieri de veritate,ibi de credulitate,in qbus reſpōdet,etiā ſi interrogatus non poteſt habere notitiā,niſi p credulitatē,qđ patet,qꝛ interrogatur qs de etate ſua.l.de etate.in pꝛincipio.ſ.de interrog.acti.Dic de hoc,vt
nota.per Cynum,in d.§.qđ obſeruari.in vlt.qōne.⁊ in Specu.
de poſi.§.Quinto.verſicu.⁊ not.Quod aūt dixi in criminalib9.
c an ſit reſpondēdū poſitionibus,tangitur in Spec.[c] de poſi.§.
d vij.verſiculo xix.Secundo[d] eſt videndū.† an poſitioni continē
3 ti turpitudinem reſpondētis debeat reſpōderi.⁊ videtur ꝙ ſic,
e [e] vt hic.In cōtrariū videtur ſ.de iureiu.l.ſi iuraſſe.§.ſi pater.
Et qđ ibi no.per gl.⁊ qđ not.j.de exceptione rei iudi.l.ſi a te.in
pꝛinci.⁊ per Canoniſtas in c.inqſitionis.extra de accu.⁊ c.dudum.ij.extra de election.per gl.⁊ Innocen.⁊ per Specu.tit.de
f poſi.§.vij.verſ.xix.quē ſ.allegaui.Reſpondeo, aut crimen,[f] de
quo ponitur,ſi celaretur faceret criminoſum locupletari cū alie
g na iactura,⁊ debet reſponderi[g] poſitiōi criminoſe,vt hic,⁊ l.quoties.§.pꝛetoꝛ.de noxa.vbi cogitur qs reſpondere an poſſideat,
vel dolo fecerit quo minus poſſideret.Simile in l.non intelligitur.§.ſi qs palam,j.de iure fiſci.vbi dicit gl.parua,qđ per cōfeſſionē partis deteguntur tacita fideicommiſſa.Et hoc eſt qđ dicunt Canoniſte,ꝙ quando eſt tale crimen, p qđ qs remouetur a
h bñficio,tunc cogitur[h] qs reſpondere poſitioni criminoſe,ne indebite beneficiū detineat.c.ſ.allegato.Hoc tamē verū intelligo,niſi tractaretur qđ ſemel deciſum eſt ſententia, vel per iuſiurandū dicta l.ſi iuraſſe.§.ſi pater.⁊ qđ ibi not.in l.ſi a te.in pꝛinci.de excep.rei iudica.Quandoqʒ,ſi illud crimen de quo opponitur,occultaretur,nō faceret quē lucrari,cum aliena iactura,vt
quia dico qđ non potes agere,qꝛ es infamis vel excommunicatus,poſito qđ illud crimen occultaretur,non pꝛopterea lucraretur cum aliena iactura:qꝛ ſolueret qđ deberet.Et de iſtis caſib9
non debet reſponderi poſitionibus criminoſis.Et hoc modo loquuntur iura ſ.allegat.⁊ pꝛo hoc l.idēque.§.generaliter.ſ.mādа.⁊ C.de trāſac.l.trāſac.Pꝛedicta vera,niſi iam illa ſint notoria,⁊ crimen eſt defectum ab illis pet ſententiā, ⁊ tunc cogitur
quis reſpondere.l.alias.ſ.de iureiuran.⁊ ibi dixi plene.Sic debet intelligi gl.que eſt in l.j.ſ.de offici.aſſeſſo.in glo.ſuper verbo.poſtulationibus.vbi interrogatur aduocatus ⁊ reſpondere
cogit:an ſit infamis .ſ.ſi ſententiā.Pꝛo hoc in l.decreto.j.de ſuſpe.tutoꝛ.⁊ l.ſed ⁊ ſimilites.§.ſʒ ſi ignominia.infra de execu.tut.

ADDITIONES.

a ALEX. Conueniatur.Et ideo ſolet allegari iſte text.ꝙ non
infoꝛmato non defertur iuramentum in defectum ſemiplene pbationis.Ad idē facit qđ not.in l.maritus.j.de queſt.⁊ in.l.admonendi.ſ.de iureiurando,⁊ in l.bonefidei.C.de reb9 creditis.

⁊ ibi Bald. dicit ꝙ non poteſt deferri iuramentum heredi de geſtis per defunctum per l. generaliter in prin. eo. tit.
b POM. ¶ Sequentibus. Vide Felin. in cap. preſentium. verſic. Lxxix. de teſti.
c ALEX. ¶ Tangitur in Spec. Vide Bald. aliter loquētem in l. j. C. de pe. iud. ⁊ in l. j. C. de confeſ.
d POM. ¶ Secundo. Vide Joan. And. in c. ij. de confeſ. lib. vj.
e ALEX. ¶ Videtur ꝙ ſic. Adde Bart. in l. fi. de his quibus vt indig. Adde videndum Bald. conſil. cxciij. j. vol.
f P. P. P. ¶ Aut crimen. Vide que habes ad Bartol. in l. ij. §. ꝙ obſeruari. circa fi. C. de iura. cal. an ſit vera opinio Bartol.
g POM. ¶ Reſponderi. Vide Bart. conſil. clxxxvij.
h POM. ¶ Tunc cogitur. Vide Bart. in l. ij. §. ꝙ obſeruari. C. de iur. ca. ⁊ in l. qui iuraſſe. §. ſi pater. ff. de iureiu. ⁊ in l. fi. ff. de his quib. vt indig. ⁊ in l. ſi a te. ff. de exceptio. rei iudi. Inno. in c. ij. de cōfeſſis. plene ibi per Cardin. Ab. ⁊ alios. Inno. in cap. dudum. ij. de electi. Quid in teſte vide Innoc. in dic. c. ij. plene ibi ibi Cardi. ⁊ p oēs in cap. cū cauſam. de teſt. gl. in c. ij. de confeſ. lib. vj. ⁊ in c. ex penitentibus. l. diſtin. ⁊ vide Bar. in cōſ. xlvij. incipien. Nicolaus de Spoleto. pro iſta l. Marcellꝰ. in iſto. §. j.

¶ **Jurare.** Iſte ver. iurare. allegatur, ꝙ poſitioni de facto alieno in criminalib. nō debet reſpōderi, vt ſ. dixi. Opponit gl. C. de adulte. l. in adulterij. C. de ſica. l. ſi Sol. dicit gl. qđ ibi deponit vt teſtis, imo non eſt verū qđ deponat vt teſtis de facto alieno, ſed de ſuo: ſicut de eo qđ vidit, vel alio modo ſenſu percepit. l. qui teſtamento. in fin. j. de teſt. ⁊ l. teſtiū. C. de teſt. Vltimo gl. inducit in arg. an poſitiōi de alieno factoq; cogatur reſpōdere. gl. que eſt C. de iur. ca. l. ij. §. qđ obſeruari. circa fi. gl. mag. dicit ꝙ nō, ⁊ allegat hunc text. ⁊ ibi per Cyn. tangitur etiam per Spec. tit. de poſitionib. §. Quinto ſupereſt. verſi. ⁊ nota quod poſitiōes. Sed iſta lex nihil facit, qꝛ hic de iuramento veritatis. Sed poſitionibus reſpondetur per credit, vel nō credit: ⁊ ideo in alieno facto credo ꝙ poſitionibus debet reſpondere: tamen ſi dubitat, credo ꝙ ſibi detur terminus ad deliberandum.

1 ☞ Juramenti relatio habet locum in delictis.

a ¶ **Si quis delatum.** Oppo. C. de iureiuran. l. delata. Dicit gl. a ſpeciale eſt odio delinquentis qđ non poſſit iuramētum referre, ſed eſt contra. l. j. de iniur. l. lex Cornelia. §. hac lege. Dic † ergo ſm Petrū. qđ ideo hic non eſt locus relationi alias, qꝛ delictū, de quo queritur, non cadit in ſcientiā eius cui refertur, ſicut in ſcientiam eius cui ab initio defertur. Sed quando equaliter caderet in ſcientiā vtriuſq;. vt cū aliquis ē verberatꝰ ab aliquo, tūc eſt locꝰ relatiōi, vt d. l. delata. ⁊ l. lex Corn. §. hac lege.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Dicit gloſ. Vide Bart. in l. iuſiurandum. §. ait pretor. de iureiuran.

LEX XI

1 ☞ Arguere quod liceat ab ordine titulorum.

a **I**DEO **Labeo.** Inducitur in arg. † an ſit arguendum de ordine titulorum. Et videtur ꝙ ſic vt hic, per hoc quod no. in l. j. ſ. ſi cert. pet. ⁊ ibi per Guliel. de hoc gloſſ. tua dicit. C. ne fideiuſſo. do. den. l. j. circa fi. mag. gl. Facit quod not. doc. C. de confir. tut. l. j. ⁊ ij. ⁊ dicam in l. j. de confir. tut.

LEX XIIII.

☞ Variatio quando admittatur.

DE **rebus.** a Circa diuerſas res admittitur variatio. hoc dicit. Nota † ꝙ variatio admittitur, vt dicit gloſ. ¶ Oppo. ſ. de procur. l. in cauſe. Gloſſ. non ſoluit. Dyn. dicit, ꝙ hic non eſt variatio circa idem, nec circa diuerſa, que habētur loco eiuſdem, ideo admittitur b variatio. l. Aurelius. §. penult. j. de lib. le. ſi ſterilis. §. fina. de act. emp. Sed ſi eſſet circa idem vel circa diuerſa, que ratione connexitatis haberentur loco eiuſdem, nō admitteretur varietas l. Celſus. §. item Celſus. j. ad exhibē. ⁊ l. legatarius. j. de leg. j. ⁊ l. pretor. §. vnde queritur. de damno infect. ⁊ dic. l. in cauſe. de procurato. Fallit in l. nonnunquam. j. de col. bon. ⁊ j. ad Tertul. l. filij. Et in eis redditur ratio ſecundum Dyn. De hoc plene per eum in c. mutare conſilium, ⁊ in c. quod ſemel. extra de re. iu. lib. vj. Sed Oldr. c circa hoc diſtinguit latius ⁊ clarius. Aut variatio inducit contrarietatem aut ſimplicem diuerſitatem, primo caſu non admittitur variatio. l. ſi ita ſtipulatio. in fin. j. de ope. li. ⁊ l. nam abſurdum. j. de bo. li. eod. titul. Ad hoc faciunt omnes leges, que dicunt quod allegās contraria non auditur. ¶ Secundo caſu, quando inducit ſimplicem diuerſitatem, tunc aut variatio eſt in hoc ꝙ plures res adinuicem ſeparātur, aut in hoc quod voluntas mutatur. Primo caſu, licita eſt variatio, vt l. cum hi. §. qui tranſigit. ſ. de tranſac. ⁊ j. commodati. l. in commodato. §. duobus. ⁊ de act. emp. l. 2 ſi vno. ⁊ hac l. Secundo caſu aut proprietas rei ſeu vocabuli ſe habet ad varietatem impediendam, aut ad varietatem inducendam, aut ad neutrum. Primo caſu varietas improbatur impediente natura rei vel vocabuli, vt in electione rerum legatarum, cum ſtatim rei acceptate acquiratur dominium. vt l. apud Aufidium. de optio. lega. ⁊ l. ſtatu liberum, §. Stichum. j. de leg. ij. ⁊ l. huiuſmodi. §. Stichum. j. de lega. j. ¶ Idem ſi proprietas vocabuli impediret, vt ſi ſtipulor quem voluero, vt l. ſi quis ſtipulatus ſit Stichum. j. reſpon. j. de verborum obliga. Secūdo caſu admittitur variatio, ſiue rei proprietas, hoc ſuadet vt in electione legali, vt l. eum qui certarum. in fi. de verb. obl. ⁊ de actio. empt. l. ſi ſterilis. §. fi. ſiue hoc inducat natura vocabuli, vt ſi ſtipulor, illum aut illum quem volam, vt j. de verbo. obli. l. ſi quis ſtipulatus ſit. ij. reſpon. Tertio caſu tene diſtinctionem Dyn. ſecundum Oldradum.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ De rebus. Adde ꝙ vbi admittitur variatio, ꝙ in dubio non intelligitur niſi ſemel, vt per Bald. in authen. habita. C. ne fil. pro patre. Facit quod notat idem Bald. in capit. ij. de libel. obla. Gloſſ. in l. quicquid aſtringēde. ff. de verborum obligationibus, ⁊ vide Felin. in capitu. preſentata. de teſt. Alexan. in l. ſi ex toto. §. fin. de lega. j.
b LEX. ¶ Ideo admittitur. An ⁊ quando admittatur variatio, per hoc deciditur not. q. per Dyn. Ray. ⁊ Imo. in l. pater. §. fi. de condi. ⁊ dem. ⁊ adde ꝙ vbi permiſſum eſt variare, forte non licebit niſi ſemel. ita videtur velle Bal. in auth. habita. ne fi. pro pat. in ver. ſecundo quero. per l. iuriſiarandi. C. de reb. cred. ⁊ adde caſum in quo non admittitur variatio. qui no. per Bal. in l. fi. in vlti. col. C. de teſtib. Adde ꝙ licet cōſultori variare, ⁊ contrariari ſecundum Bal. in l. fi. §. ſed cum. C. de fur. Et de hac materia vide etiam not. per Bal. ⁊ Imo. in l. ſi cum dotem. §. eo autem, ſoluto matrimonio. plene per Jac. de bel. in l. in cauſe. in prin. de proc. Et no. bene, ꝙ vbi requiritur cōſenſus in certo tempore, ſi ante preſtetur, poteſt mutari voluntas ante illud tempus. Text. eſt melior de corpore iuris in d. §. eo autem. ſecundum Ang. ibi. Et facit ad queſtio. de qua per Jo. An. in regula, mutari. in mer. Et an qui ſemel declinauerit forum, poſſit variare, vide per gl. in auth. habita. in ver. optione. ⁊ ibi in materia. C. ne fi. pro pa. Vide bonum tex. in l. de die. in fi. qui ſatiſda cog.
c P. PAV. P. ¶ Sed Oldr. Vide ad Bart. in l. nonnunquam. ff. de colla. bono.
POMA. ¶ Vide Bal. in l. fin. §. ſed cum. C. de furt. ⁊ Cyn. in l. j. in iij. queſt. eod. titu.

LEX XV.

1 ☞ Statutum de dote lucranda vxore premoriēte, habet locum quando matrimonium fuit contractum per verba de preſenti.

a b 1 **N**IHIL. a Ad hanc rationem non curatur an ſimul habitauerint coniuges. h. d. Facit ad b queſt. ꝙ ſtatutum loquens, † ꝙ vir lucretur certam partem dotis vxoris predefuncte, habeat locum etiam ſi cum ea non habitauerit, ſi per verba de preſenti matrimonium contractum fuerit, vt hic, ⁊ l. cum hic ſtatus. §. ſi maritus. de dona. inter virum ⁊ vxorem. ⁊ l. res. C. de donat. inter vir. ⁊ vxo. cum. l. ſeq.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Nihil. Vide Baldū. in l. nō tantum. C. de leg. ⁊ que dixi in c. Raynutius de teſta.
P. P. P. ¶ Vide Jaſ. in l. non tantum. C. de leg. Fely. late in c. tertio loco. extra de preſump. in rub. de ſpon.
b ALEX. ¶ Ad qſtionē. Vtrū maritꝰ lucretur tertiā dotis vxoris predefuncte, etiā ſi eā in domū nōdū duxerit. Adde qđ cōtra Barto. hic tenet Bald. in l. non ſine. C. de bo. que libe. ⁊ in l.

Deo nobis

Deo nobis,de epiſ.ꝛ cle.per Saly.late in l.cū te.C.de do. ante nup.ꝛ vide latiſſime ſcripta.Inſti.de act.in §.fuerat,vide q̄ no. Bart.ꝛ ibi dixi in ſimili in l.iubemus.§.ſane.C.d̄ ſac.ſan.ecc.ꝛ Bal.in auth.dos data de don.ante nup.ꝛ que not.Bald.in l.j. C.vnde vir ꝛ vxor.

POM.¶ De iſta queſt.vide Paul.de Caſt.ꝛ Alex.in l.ſi ante nuptias in fi.ff.ſo.ma.ꝛ ibi Are.tꝫ cōtra Bar.hic,ꝛ cōtra Bar. hic,cōſuluit Pau.conſ.j.in j.vol.Sꝫ Bar.hic ſequit̄ Pau.de caſt.i cōſ.xxiij.inci.ſup primo q̄ſito.Ro.in l.j.C.vnde vir ꝛ vxo. Pet.de anc.in c.j.de ſpōſ.li.vj.Mathe.notabili lxxiij.inci.nota ꝙ ſtatutū.Aret.in §.fuerat.Inſt.de act.vbi d̄t iſtā opi.Bar. eſſe magis cōmunē.Et qd ſi marit⁹ cōſummauit matrimoniū in domo patris vxoris vide Bar.in trac.differentiarū inter ius ciuile,ꝛ canoni.Et qd ſi vir,ꝛ vxor morerentur eodē momento,vide Fran.Cre.ſingul.liij.incip.ſtatuto.Et nunquid dictum ſtatutum habeat locum in dote promiſſa,ꝛ nō tradita.ꝛ vide Soc.in l.de diuiſione.ſ.ſol.mat.ꝛ in materia vide Roma.conſil.dcv.

§.**Uxor.** Contra coniugem eius,quem quis habet in poteſtate,non datur actio furti ſecus ſi emancipatus fuit.hoc dicit.

LEX XVI.

A D fiſcum. Hec lex legitur plurib⁹ modis tā in primo,ꝙ in ſecūdo reſpō.Primo loqtur in viro damnato in mettallū,ꝛ ſi ei⁹ occaſiōe vxor amouet,certe tenet̄ fiſco,rōne rerū amotarum in ſimplū qd̄ no.qꝛ ꝑꝫ doc.eſt caſus,ꝙ hec actio locū habeat.ſi quis amoueat ꝑpter ſpem matrimonij ſoluēdi aliter,ꝙ ꝑ diuortiū. Dicā ī.eo.l.rerū amotarū quidem.Secundo modo poteſt legi, ꝙ mulier amoueat cauſa diuortij,poſtea maritus fuit damnat⁹ in metallū,alias deportatus,ꝛ mulier diuertit,non enim per deportationem ſoluitur,niſi diuortium ſequatur,vt C.de repu.

¶ **Quamuis.** Iſte ver.legitur duobus modis in gl. tamen circa primā ꝛc.vide gl.ꝛ ſupple.dicit gl.id eſt,in fiſci patrimonio incorporatis, alias non tenetur in quadruplum,vt C.de iure fiſ.l.defenſionis facultas.lib.x.

LEX XVII.

S I cōcubina. Inter eos inter quos non fuit matrimonium vere,
a non habet locū hec actio.h.d.No.ꝙ [a] licet matrimonium putatiuum habeat quedā priuilegia circa dotē putatiuā.l.ſi cū dotē.§.fi.ſolu.ma.nō tn̄ habet circa alia, vt hic.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Nota ꝙ.Imo.in l.diuortio.§.impēdia.ſ.ſol.mat.
1 ☞ Animus qualis fuerit,apparet ex euentu.

§ **Res amotas.** Cauſa diuortij pōt amoueri tūc cum fit diuortium.vel etiā ante,ſi
a poſtea celetur.h.d.¶ No.tex.[a] ꝙ † ex euentu apparet animus
1 precedens.Ex eo enim,ꝙ facto diuortio celat,preſumitur cā diuortij amouiſſe.Facit.ſ.ad Mace.l.ſed Iulianus.§.proinde,ꝛ l.ſi ventri.§.fi.de priuileg.credito.ꝛ ſolitus ſum allegare dictam l.ſed Iulianus.§.proinde.ſ.ad Macedoni.¶ Qualiter poteſt apparere ꝙ fili⁹ accepit,vt in rem patris verteretur Et, dicit ibi,ꝙ ex eo quod eſt poſtea ſolutum:ꝛ ſic hic ex eo ꝙ retinet poſt diuortium,videtur amouiſſe cauſa diuortij.

ADDITIO.

a P.PAV.P.¶ Nota.text.vide ad Bartol.in l.ſi ſeruus plurium. ff.de legat.primo.

a §.**Non ſolum.** [a] Hec actio competit pro rebus, extantibus ꝛ peremptis.hoc dicit.
1 ¶ † Not.ꝙ in obligatiōe rē reſtitui re perempta poteſt ipſa res principaliter peti,vt hic,ꝛ in l.inter ſtipulantem.§.penult.ī.de verborū obligationibus,ꝛ ſ.de cōditione fur.l.iiij.ꝛ l.ſi ſeruus. §.boue.eod.titul.licet gloſ.in l.in re furtiua.in princip.eod.titu.dicat contrarium,ſcilicet ꝙ debeat peti eſtimatio,ꝛ plene dicam in l.ſtipulationes non diuiduntur.ī.de verb.oblig.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Non ſolum.Hic habes text.valde nota.quod condictio competit marito contra vxorem pro rebus amotis,ꝛ econtra,quod tene menti.

§.**Que viro.** Hic dic vt ego declarabo infra eodem l.antepenultima.

LEX XIX.

S Ed ꝛ ſi diuortiū. Amouere dicitur,q dolo cām dat vt ali⁹ amoueat hoc dicit.Epp.infra de furtiua.l.vulgaris in fi.ꝛ ſupra de cōditiōe furtiua.l.ex cauſa,ꝛ l.ſequen. Sol.aliud in cōdictione furtiua vt ibi,aliud in hac actiōe,vt hic, ſecundum gl.Et poteſt eſſe ratio differentie,quia aliquis tenetur furti licet non cōdictione furtiua,ſed vxor non tenetur furti, ideo equum eſt ꝙ hac actione,que eſt rei perſecutoria,teneatur.

LEX XX.

S I rem. Hec actio cōpetit coniugi pro re a ſe bona fide poſſeſſa.hoc dicit iſta lex, quam nota,ꝛ menti tene.

LEX XXI.

S I mulier. In eam, que cauſa mortis ſperate amouet,vtilis hec actio datur.hoc dicit ꝑm.j.lect.Quero,quare non datur rerū amotarū directa:Gl.dicit,ꝙ hic diuortiū non fuit ſecutum,qd̄ requiritur ad directā.l.rerū quidē amotarū.ī.eo.Et ꝑm hāc lec.expone text.ibi,dum dicit,diuerterit,id eſt,de domo receſſerit:alias iſta lect.eſſet cōtra tex.Legitur alio modo.Que amouit cauſa mortis ſperate,tenetur hac actiōe,ſi poſtea diuortium eſt ſecutum.hoc dicit.Et tunc eſt ratio quare non datur directa,ſed vtilis:quia amotio nō fuit facta principaliter cauſa diuortij ſꝫ cauſa mortis.Et ſi tu opponis mors nō eſt ſecuta.ergo ceſſante cauſa debet ceſſare effectus.Dic qd̄ eſt ſecutū diuortiū,vel ꝙ ceſſante cauſa ꝛc.Uerum eſt conſummandū,ſed nō iam cōſummato.l.fin.ī.vnde liberi. ¶ Sed opp.ꝙ detur directa, ſi poſt diuortiū celat,vt.l.ſi concubina.§.res amotas.ſ.eod.dicit Iacob.de Aret.ꝙ ibi datur vtilis,vel ibi res extabāt,que celabantur:hic,iam erant conſumpte,ꝑm eū.Tu dic:Quādoqꝫ eſt certū ꝙ nō amouit cauſa diuortij,tūc licet celet poſt diuortium, nō tamen datur directa,ſed vtilis.Sed quandoqꝫ eſt certum,ꝙ cauſa diuortij amouit,ꝛ tunc datur directa,in dicto.§.res amotas,ſcilicet ſi diuortium interuenerit.l.rerum quidem amotarū infra eodem.Quandoqꝫ eſt dubiū qua contemplatione amouerit,ꝛ tunc ſi poſt diuortiū celet,preſumitur gratia diuortij amouiſſe,ꝛ datur directa.l.ſi concubina.§.res.Sed quid ſi diuortiū nō interuenerit,ꝛ vxor amouit cauſa diuortij, vel cauſa mortis ſperate:Reſpōdeo,tenetur vtili,vel in factum,vt ī.eod.l.rerum quidem amotarum,ꝛ C.eod.l.ij.

1 ☞ Furtum eſt nomen iuris,ꝛ ſignificat illud totum quod ponitur in diffinitione furti.
2 Citare faciens aliquos ſi in relatione plures poſuit,quam citari fecerit,an committat falſum.

§.**Si ſeruus.** Etiam ſi in amouendo furtū non fiat, mulier cuius dolo fit amotio,tenet̄ rerum amotarum actione.h.d.¶ Epp.ſ.e.l.iij.§.item ſi ſeruus, ꝛ ī.de fur.l.ſi quis vxori.in prin.Sol.hic ſeruus non fuit in dolo,ideo furtum hic non committitur.l.ſi is.§.ſi tu Titium.ī.de fur.Sed tunc oppo.ergo vxor non tenetur ſi ſeruus non fuit in dolo.vt d.§.ſi tu Titium.Gloſ.non ſoluit hic,ſed in l.ſi quis id
1 quod.§.pen.ſ.de iuriſ.om.iu.videtur ſoluere.Nam † furtum [a]
a eſt nomen iuris,ꝛ hoc etiā vocabulo ſignificatur totum illud,qd̄ ponitur in diffinitione furti.Si ergo non interuenerit dolus facientis non ſit furtum nec poteſt teneri tanquam quis mādans fieri furtum,ſi furtum non eſt factum.d.§.ſi tu Titium.Sed verbum,amouere,eſt nomen facti,ꝛ verificatur in ſola amotione de facto.Sufficit eñ qd̄ ſeruus in veritate amouerit,ꝛ licet dolus ceſſet.tamen amouerit merito mulier poteſt teneri rerū amotarū actione,vt d.l.ſi quis id qd̄.§.pe.¶ Et hec faciunt ad ea que
2 dixi ī.de fal.l.ſi quis obrepſerit.Et hoc † cōſului de facto in ciui
b tate Tuderti,qꝛ vnus dixit notario [b],ſcribe citationem factam de iſtis,ꝛ baiulus dixit verum eſt,ꝛ ille fecit ſcribi de pluribus perſonis,quam ille citauerat.Dicebatur qd̄ ille fieri fecit falſuꝫ, ꝛ certe fuit dictum qd̄ non eſt verum:qꝛ falſum ſit cum dolo.l. quid ſit falſum.ī.de fal.ꝛ C.de falſ.l.j.Sed notarius non commiſit dolum in ſcribendo falſum, ergo non eſt commiſſum falſum,ꝛ ſic non poterat puniri tanquam faciens falſum inſtrumen
c tum.[c] Et ſic conſului,ꝛ etiam idem domi.Franciſcus Tigrini ſed dixit quod poterat puniri ex alio falſo ſecundum.l.ſi quis obrepſerit.ī.de falſis.

ADDITIONES.

a AND.BARB.Nā furtum.An aūt furtū ſit de atrocioribus,dic vt no.in l.de ea.de reg.iu.ꝛ eo caſu quo excuſatur ſeruus in delictis propter mādatum dn̄i,excuſatur diſcipulus:vt eſt gl.no. in aut.de tabel.§.ſcientibus.qd̄ not.ꝑm Nicol.de Neapol.hic.
b ALEX.Dixit notario.Nota hic qn̄ obediēs in illicitis excuſetur:de quo in gl.in l.ſi familia.ī.ſi famil.furt.feciſſ.dic.ꝛ gl.in l. ij.in fi.ſ.de noxal.
c POM.Inſtrumentum Uide Fely.in c.quoniā cōtra.col.xxiij. verſi.ſecundo limita.de probatio.

§.At ſi in dotem. Ex facto ſerui dotalis, mulier tenet̃.ſi fuerit ſciẽs,alias
a liberatur dimittẽdo pꝛo noxa.hoc dicit.❡Querit[a] Jacob. de Are.qua actione cõuenitur mulier:Reſponde.Aut fuit ſciens,⁊ tunc cõuenitur actione in factũ.l.j.in fine.C.de iure dot. Si ve ro fuit ignoꝛans,tũc vir pꝛobabiliter nullã actionẽ habet cõtra eam,ſed ſolã retentionẽ.argument.ſ.de edili.edicto.l.cũ aũt.§. Julianus.Et pꝛedicta vera,quando ſeruus fuit datus.ineſtima tus,alias ſi eſtimatꝰ,⁊ mulier fuiſſet ignoꝛãs,in nihilo tenetur. ſupꝛa de act.emp.l.Julianus.§.j.Certe ſatis videtur ꝙ mulier teneatur actione de dote contraria,de qua dixi in l.omnino.ſ.ti tul.j.Si enim hoc venit in actione depoſiti mandati.⁊ ſimilibꝰ, eadem ratione in actione de dote,vt l.Julianus.in pꝛincip.ſ.de act.emp.⁊ l.ſi ſeruus.infra de furtis,⁊ intellige in actione cõtra ria,ſm opinio.quam poſui in.l.omnino.ſ.tit.j.Huic tamẽ mul tum contradicit.C.de iure do.l.j.Sed dico ꝙ in quantum ſ dicit, tenetur in factum,intelligo,id eſt,de dote pꝛopter tale factum. Pꝛobatur C.de rei vxo.actio.l.j.§.⁊ vt plenius.

ADDITIO.

a ALEX.Querit Jacobus.Adde que notat Bartolus,in l.credi. in fine pꝛincip.de ſolution.

a §.Rerum amotarum.[a] Iſte eſt foꝛtis.§.⁊ legitur duobus mo dis.Pꝛimo,quando fuit amota res dotalis.Secundo,quando fuit amota res viri.Et hec lectura colligitur ex gl.ibi,non ergo interim eſt,⁊c.Sequens gl.pꝛoſequitur vtramq; lecturã permi ſtim.Si res dotalis amoueatur.habet locum hec actio pꝛopter int rvſurum medij tempoꝛis.hoc dicit.❡Oppon.j.de doli ex
b ce.[b] l.dolo facit.⁊ l.in condemnatione.§.dolo.de regulis iuris. Solu.hic vir petens,reſtituendus eſt,non incõtinẽti,ſed ex inter uallo.Sed opp.ſ.de condict.ob cauſam.l,ſi donaturus.in fine. Solu.ibi loquitur in viro petente ab initio.hic in repetente,qđ plene dixi in l.ſi ſocer.§.Lucius.ſ.ſoluto matrimonio.Sed ꝑ3 aliam lecturã hoc intendit.Agenti hac actione non poteſt obijci cõpenſatio,⁊ habetur ratio lucri ⁊ damni.hoc dicit. Et incipit hec lec.in gl.ibi nõ ergo interim.Cũ ergo loquatur de cõpenſa tione,neceſſario debet intelligi de re viri amota.Si enim amo uiſſet rem̃ vxoꝛ,nõ tractaretur de cõpenſatiõe.❡ Quero exem pla,quomodo habeatur ratio lucri amiſſi.Glo.ponit multa exẽ pla,⁊ quedã congruunt pꝛime lecture ⁊ quedã ſecunde.Pꝛimũ exemplum eſt,quia eſtimationẽ vel penã opoꝛtuit eum ſoluere, quia rem amotã pꝛeſtare nequit.Hoc exemplum cõgruit pꝛime ⁊ ſecunde lecture.Secũdũ exẽplum eſt,qñ creditã pecuniã chirographo a ſe ſubtracto pꝛobare nõ potuit,illud exemplum cõ gruit tantũ ſecunde lecture qñ res viri eſt amota.Tertiũ exem plum eſt,quando vir non lucratur ſerui operas.Iſtud exẽplum congruit pꝛime lecture quando res dotalis eſt ſubtracta.Quar tum exemplum eſt,quando non eſt lucratus hereditatem,in qua ſeruus amotus,erat inſtitutus.Hoc exemplum magis cõgruit in re pꝛopꝛia viri.Ratio,quia ſi ſeruus eſſet dotalis,acquirere tur mulieri in dubio.l.dotalem.ſ.titul.ij.⁊ l.aditio.j.de acquir. hered.Querit gl.an mulier incidat in l.ſi quis in tantam.vel in edictum diui Marci.Odof.dicit ꝙ ſic.Dyn. ꝙ non:quia ille leges ſunt penales,ergo ⁊c.l.ij.C.eod.

ADDITIONES.

a ALEX.❡Rerum amotarum.Vide Barto.in l.ſi ita ſtipulatus in j.queſt.pꝛi.ad ſin.de verb.obli.And.Barb.❡Allegatur quo tidie ſecundum Nicolaum de Neapo.ꝙ condictio furtiua ſit ex delicto,⁊ ſic cõtra gl.Inſti.de actio.§.pꝛimo.de cõdictio. furt. lege pꝛima,C.ne ex deli.defun.lege pꝛima.j.de actiõi.⁊ obliga tio.l.j.de reg.iu.l.pupillum.§.in heredes.vbi dicit,ꝙ naſcitur ex varijs figuris.In cõtrarium eſt hic textus ⁊ in lege ſi ambo. §.idem.de compen.Glo.eſt valde notabi.in lege ſeruus quem. in gloſſ.interlineari,de actio.empti.
b POMA.❡Doli exceptione.Vide Bartolum in l.ita ſtipula tus.in fin.pe.q.pꝛin.de verbo.obliga.

1 ☞ Condictio furtiua oꝛitur ex delicto.

§.Hec actio. Hec actio eſt perſecutoꝛia, ideo perpe tua.h.d.❡Not.† ꝙ condictio furtiua oꝛitur ex delicto.Simile in l.ſi ambo.§. quoties. de comp. per quas leges Dyn.⁊ Guil.repꝛehendunt gloſſas noſtras,que di cunt conditionem furtiuam oꝛiri ex varijs figuris cauſarum.l. pꝛima,in pꝛin.de actio.⁊ obliga.

§.Nec viro. In actione ex maleficio nõ eſt locus b neficio,ne quis condemnetur,niſi in tum facere poteſt,dixi in l.maritum.ſ.ſolut.mar.

LEX XXII.

SI pꝛopter res. Litis eſtimatio faci emptionẽ,ideo ſoluẽs habet exceptionem ⁊ retentionem.hoc dicit. Iſtã ma teriã ponit Dyn.in capitu. pꝛo poſſeſſoꝛe. extra de reg.iur.libꝛo vj.⁊ gl.in l.culpa.eodem titul.ſ.de rei vendi.Op po.de rei vendica.l.hoc ſi res.Solu.Intelligo,quando fuit da ta eſtimatio,res erat pꝛeſens.Et circa hoc,an ſoluens eſtimatio nem,querat dominum,vide per Dyn.in.c.pꝛo poſſeſſoꝛe.in iij. ⁊ vij.queſt.de re iu.lib.vj.❡Quero an mulieri ſoluenti eſtima tionem ſit cedenda actio.Glo.ꝙ ſic,niſi dolo deſierit poſſidere. De quo vide Dyn.in d.c.pꝛo poſſeſſoꝛe.in iiij.q.Quero.an vxo ri ſoluenti eſtimationem.vir debeat cauere de euictiõe, vide de hoc Dyn.in d.c.ꝓ poſſeſſoꝛe.in j.q.De hoc dixi vobis in l.ij.in fra pꝛo empt.⁊ l.fina.ex quib.cau.in poſſ.ea.⁊.l.in depoſiti.in fra de re iudica.

§.Si mulier. Si mulier amouit cauſa moꝛtis que ſequuta eſt,tenetur actione petitiõis hereditatis,⁊ ad exhibendum.hoc dicit.Glo.dicit tenetur foꝛ te vtili rerum amotarum.Quod an ſit verum,dicam ſtatim in l. rerum amotarum.j.eodem.

LEX XXIII.

REdintegrato. Seipſum ſumat.❡Op po.ꝙ per ſecundũ matri monium ſit ſublata actio rerum amotarum.j.eodem. l.fina.Solu.gloſſ.non fuit ſublata in totum, ſed inte rim ceſſauit.

LEX XXIIII.

a OB res amotas.[a] Ob res amotas mu lier tenetur pluribus actiõibus,l3 altera debeat eligi.h.dt.Opp.ꝙ in re do tali marito non competat rei vendicatio, cũ ſit muli
b eres de iure dot.l.in rebus. Huius contrarij timoꝛe dicit glo.[b] quod res erant eſtimate,⁊ ſunt pꝛopꝛie viri.Vel dic quod inter uenit pactũ de lucrando,ſed hoc eſt diuinare.Dat gloſſ. duas ſo lutiones,⁊ pꝛima ſolutio non tollit contrariũ,nec ſecunda.Qua liter ſoluemus:Dicunt quidã ꝙ l.in rebus loquitur de rebus im mobilibus:ſed ſecus in alijs.Sed iſta ſolutio non placet qui il la lex loquitur generaliter.Sed ſolutio eſt,quia ſecundũ iſta tẽ poꝛa nõ transferebatur dominium ſtatim in vxoꝛem:⁊ ideo viro datur rei vendicatio.l.etiam.ſ.de fundo do.⁊ d.l.in rebus.loq tur ſecundum noua tempoꝛe.⁊ dixi in l.ſi filio,ſoluto matrimo nio.Quero que conditio competat viro:Dicit gl.cõdictio furti ua.hoc non eſt verum,niſi poneres contractationem ſecutã eſſe facta diuoꝛtio,vt dixi in l.iij.§.j.ſ.eo.Dicit ergo,ꝙ decreti con ditione generali,vel ſine cauſa loquitur.

ADDITIONES.

a POM.❡Ob res amotas.De intellectu huius tex.vide Far.in l.ita ſtipulatus magna.in j.col.circa intellectum.de ver.oblig.
b POMA.❡Dicit glo.in l.ſi moꝛa.ff.ſoluto matrimonio.

LEX XXV.

1 ☞ Actio rerum amotarũ an hodie competat ex quo non ſit di uoꝛtium.
2 Actio eſt de iure gentium.
3 Venetijs,⁊ apud Tartaros ius dicitur munu regis.
4 Libellus,Peto eum condemnari ſecundum foꝛmam iuris ⁊ ſta tutum,quod procedat.

REꝛum quidam. Pꝛo rebꝰ amotis. ſecuto diuoꝛtio com petit actio:ſi diuoꝛtium nõ eſt ſecutum cõpetit condi ctio. hoc dicit.Ibi in textu,iure gentium,ideſt iure,a
1 quo ſumpſit oꝛiginem.Oppon.hodie † nõ poteſt fieri diuoꝛtiũ de iure Canonico,niſi ex cauſa foꝛnicationis nec tunc tollitur: ſed ſeparat̃ ⁊ ſic iſta accio non põt hodie habere locũ.Sed ſi di cas,ꝙ cauſa conſanguinitatis diuiditur non eſt verũ.imo tunc iudicatur quia declaratur matrimonium non fuiſſe.l.ſi concubi na.ſ.eod.Dicit glo.ꝙ hodie poteſt habere locum ſolum vtilis.
quãdo

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

quando cauſa ſperare mortis amouit. Et vide gl. j. que incipit,
ſunt ergo, ⁊c. vſqꝫ ad finē. Idē dicit gl. C. eo. ſuper rub. Sed hoc
nō videtur verum, per d. l. ſi mulier. quam gl. alleg. quia ibi fuit
ſecutum diuortium, Dy. dicit, Fateor ꝙ verba legis deficiūt, ta
men poſſumus dicere ꝙ ex mente detur vtilis. Et hoc tenēt om
nes. ⁊ Ly. in l. ij. C. eo. ⁊ probatur per l. ob res. ſecundū vnam le
cturā. ſ. eod. Hoc habeo pro veriſſimo, ⁊ probo per rationē. Sʒ
prius cōtra iſtud, vide ſ. eod. l. contra nurum. §. ſed ſi morte. ⁊ l.
ſi propter res. §. fin. Itē cū iſta actio nunquam cōpetat marito
non, ergo tranſit ad heredes eius. Breuiter reſpōdeo. ꝙ heres
habet alias actiones vna cū iſta. Et ſi dicis nunquam cōpetit,
nego, quia conſtante matrimonio pater videtur habere actionē
in factum, l. ij. C. eo. Nā ipſa ⁊ actio rerum amotarum non diffe
rūt, vt no. gl. in ſimili, ſ. ad l. Aquil. l. quemadmodū. §. magiſtra
tus. ⁊ l. de pecoribus. C. ad l. Aquil. ¶ Procedo vlterius, nam
dicitur hic iuregentium. ⁊c. † videtur ꝙ actio ſit de iure gentiū,
cōtra l. §. §. deinde. ſ. de ori. iur. Propter hanc legem Vltra-
montani dicūt ꝙ eſt verū, qđ actio eſt de iure gentiū, ſed iſta eſt
materia l. eg hoc iure. de iuſti. ⁊ iure. Dicūt etiā ipſi, vt Iac. de
Are. ꝙ ſi fuiſſet illo tēpore, quo actio nō fuit, accepiſſet multam
3 pecuniā mutuo. Tex. reſpōdet ꝙ nō erat actio, ſed manu † regia
fiebat, in l. ij. in prin. ſ. de ori. iur. vt fit Venetijs, ⁊ apud Tarta-
ros, ſed Iuriſcōſulti, ⁊ Imperatores introduxerūt poſtea actio
nes ſubtiliter intuētes, ⁊ hoc dicit lex fina. C. de preſcript. long.
tempo. Ad illā legē reſpōdeo ꝙ actiones ſunt de iure ciuili, ⁊ iu-
riſconſultus arguit ꝙ ſicut de iure gentiū, quo nō erat actio fie
bat exactio, multo magis hodie, cū ſit actio. Vide gl. fin. que in
cipit, quia iure, ⁊c. Sed quare dicit, iure gentiū, id eſt naturali,
cū ſint ſpecies oppoſite, ⁊ ſeparate. l. j. in fi. ſ. de iuſti. ⁊ iur. Gl.
reſpōdet, ⁊ vide in gl. ibi. ſed certe. ⁊c. Habes ſimilē gl. in l. Sti
chū. §. naturales. j. de ſol. ⁊ tex. in l. cū amplius. circa fi. de reg.
iur. Contrariū videtur tenere gl. ꝙ ex naturali obligatione oria
tur actio, l. fideiuſſor. j. de fideiuſ. ſʒ illa gl. nō dicit verū, ⁊ intel-
lige eam prout gl. loqtur in l. naturales. j. de act. ⁊ obli. Vel ali
ter poteſt reſponderi ad contrariū, ſed de iure gentiū, poteſt con
dici, addita tamē actiōe de iure ciuili. Vltimo dic ꝙ ius gentiū
vocatur ius ciuile. Vel expone vt dixi ſup tex. i. iure a quo ſump
a ſit originē ius ciuile, nō curo expone ꝓut vis [a]. ¶ Iſtā legē in-
b duco [b] in arg. ad queſt. [c] ⁊ conſueui formare in l. de quib⁹. ſ. de
c legi. ago ⁊ peto in libello † reum condemnari ẜm formā iuris, ⁊
4 ſtatutorū. An iſte libellus ꝓcedat: Et dicūt quidam ꝙ nō, q꞉ pro
ponit actionem de iure communi, ⁊ condictionem de iure ſtatu
torum contra §. eligere. l. qđ in herede. ſ. de tribu. ¶ Sed con-
trarium dico, ꝙ verba debent interpretari ẜm proferentem in
iudicio l. ſi quis intentione. ſ. de iud. Et modo quando dico, ſe-
cundum ius. ⁊ formam ſtatutorum, id eſt, ſecundum ſtatuta a iu-
re approbata, ſecundum hanc legem, ſecundum quam gl. expo
nit, id eſt, de iure ciuili approbato. ⁊c. Et per hoc videtur caſus
in iure canonico, extra de eo qui mit. in poſ. cau. rei ſer. capi. cū
veniſſent, vel interpretabimur, id eſt, condemnetur ſecundum
ius, ⁊ procedatur ſecundum formam ſtatutorum, vel intelligi-
tur, id eſt, ſecundum iura non reprobata per ſtatuta, ſecundum
quod actori vtilius viſum fuerit.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Prout vis. Vide Fely. in c. ij. verſic. tertio declara-
tur. de reſcriptis.

b POMA. ¶ Induco. Sed iſta ſubtilitas eſt vana, quia eſt cōtra
§. j. Inſtit. de iniur. Nam cum non apponatur verbum, cōmune
in libello. ⁊ ſtatuta ſint ius. l. omnes populi. de iuſtit. ⁊ iur. ergo
ſecundum Nico. de Neapol. hic. ⁊c. qui dicit ꝙ iſtud verbum, ſe
cundum formā iuris, vel ſecundum ius cōmune, ⁊ ſtatuta Pa-
due, intelligi debent ſecundum ius commune Paduanum. Et
ita dicit de facto fuiſſe inductum per §. j. preal leg.

c ALEX. ¶ Arg. ad queſt. Vide que not. Bart. in l. ij. §. fi publi-
co. j. de adul. in verſic. tertio quero. de quo late p Ray. ⁊ Imo-
lā in l. Gal. us. §. ſi eius. j. de lib. ⁊ poſthu. Bene facit l. ij. §. j. C.
quemad. teſt. aper. ibi ẜʒ legē. moreſqꝫ locorū. ⁊c. Et vide Bal.
in l. eos. C. de app. Bene facit qđ not. dixit Imol. in cap. dile-
ctus. de offi. ordin. Adde ꝙ Bald. de pac. conſt. in verſic. ẜm le
ges, ⁊ conſuetudines dixit not. argum. ꝙ ſi cā eſt cōmiſſa ẜm le-
ges, ⁊ cōſuetudines terrarū terminā da, ꝙ potius debet termi-
nari ẜm bonas conſuetudines quā ſecundum leges, ⁊ talis ſer-
uat bonitatem arbitrij, non merū ius cōmune, de eo qui miti. in
poſſeſ. cauſa rei ſer. c. cum veniſſet. ⁊ vide Lyn. C. de teſt. mi. l. ca
ptatorias. ⁊ dixit Bal. in l. j. C. de ſer. ⁊ aqu. ꝙ libell⁹ pōt funda
ri ſup cōſuetudine, ⁊ in c. dilectus. de offi. ord. ⁊ text. in l. fi. C. de
iniur. Et ad hoc vide Bal. in l. obſeruare. §. proficiſci. in xxx.
queſt. de offic. proconſul. ⁊ in l. ſed, ⁊ ſi qs. §. queſitū. ſi qs cau. ⁊
in l. j. C. de confeſ. ⁊ qđ no. Roma. in rubr. de arbit. in xv. que-
ſtio. Adde qđ no. Bal. in l. generaliter. de epiſcop. ⁊ cleri. ⁊ In
no. in c. certificari, de ſepul. ⁊ dicit Bal. ꝙ lʒ quis faciat mentio
nem de conſuetudine, ⁊ ſuper ea fundet ſe, tamen poteſt etiā ſu-
per ea deducere ius commune, ſecundum eum in l. preſcriptio
ne. C. ſi contrarius. Alleg. Inno. in d. c. certificari. Adde Bal.
l. edita. C. de eden. vbi alleg. Bar. hic, ⁊ dicit ꝙ procedit libel-
lus dicēdo, Peto pronunciari ẜm leges, ⁊ cōſuetudines. Et ad
Bar. hic adde Bal. in l. vnum. ſi cert. pe. ⁊ Bal. in l. ij. C. d nup.
vbi dixit, ꝙ ſi peto quem puniri ẜm cōſuetudinem, ⁊ ſtatuta, ſi nō
cōſtat de cōſuetudine, punitur extra ordinē. Adde primis ver-
bis apoſtil. Bal. cōſ. ccvj. in pe. col. j. volu. Et ad Bart. hic vide
dominum Maria. in ca. ij. de lib. obla. argu. xiij. q. ij. circa fin.

LEX XXVI.

Rerum. Iſta actio eſt in perſonā. h. d. ¶ Queri
tur vtrum iſta conditio infamet. Gl. di-
cit ꝙ nō j. de act. ⁊ obli. l. ceſſat. ꝙ intellige de iure, ſʒ
de facto infamat. l. honori, ⁊ l. ſi parēs. j. de obſequijs.

LEX XXVII.

Rerum. Amotarum. Legitur duob⁹ modis, ⁊
ſecundū primā lect. hoc dicit. Actio ci
lis propoſita ab vno non differt propter accuſationē
criminalem propoſitam ab alio. hoc dicit. ¶ Opp. C.
adul. l. adulterij. Gl. dat duplicem ſol. Vnam, ꝙ ibi criminalis,
⁊ ciuilis proponebantur inter eoſdem, hic inter diuerſos: ⁊ iſta
vera in ſe. Vel aliter, ⁊ iſta eſt ij. lec. Accuſans criminaliter non
poteſt reconueniri ciuiliter, vt in cōtrario: ſed vnus, ⁊ idem pōt
agere ciuiliter, ⁊ criminaliter, vt hic. Et ratio ſol. poteſt eſſe iſta
qñ accuſat vir, ⁊ agit mulier ciuiliter, ⁊ iſta ſunt preiudicialia,
qa ſi mulier cōuincitur, perdit dotem. l. cōſenſu. C. de rep. Ideo
vna impedit aliā, ſed actio rerum amotarum, ⁊ accuſatio adulte
rij, nō ſunt preiudiciales. ¶ Sed opp. de l. interdum. j. de pub.
iudi. Dyn. reſpondet, ⁊ bene, ꝙ qñ ciuilis, ⁊ criminalis oriuntur
ex eodē facto, nō poſſunt ſimul ꝓponi, qa ſunt inuicē preiudicia
les. Secus ſi ex diuerſis vt dixi in l. ij. j. vi bo. rap. ⁊ ſolitus ſum
dicere in l. j. C. quando ci. actio. cri. preiud. ¶ Sed cōtra illud
eſt C. de ord. iud. l. fin. quia nō poſſunt cōcurrere ciuiles, ⁊ crimi
nales. Nō ob. hoc, qa ſunt preiudiciales, ſʒ quia vna eſt maior al
tera. l. per minorem. ſ. de iud. ⁊ l. fin. ⁊ ibi tenet gl. de ordi. iudi.
Sed iſta ratio habet locū, ſiue ab vno ſiue a diuerſis ambe ꝓpo
nantur, ⁊ vide abſurditatē que ſequeretur ſi poſſet fieri qđ actor
ciuilem, ⁊ criminalem ſimul intentaret, ſed reus non poſſet op-
ponere: ſic enim liceret actori qđ non liceret reo, contra l. non
debet actori. j. de reg. iur. Tene ergo primā ſol. ⁊ primā lectur.

LEX XXVIIII.

Si vxor. Pro re viri ſubtracta competit actio
furti extraneo, cuius intereſt, licet nō
viro, hoc dicit. Oppon. C. de furt. l. fina. §. final. Solu.
Quandoqꝫ mulier ſurripit rem viri que eſt apud vi-
rum ⁊ tunc habet locum actio rerum amotarū ſoluto matrimo
nio per totū iſtum titulum, ⁊ eo conſtante, actio in factum. l. ij. C.
eodem. Quandoque ſurripit rem viri, que eſt apud extraneū, ⁊
loquitur iſte textus. Quandoqꝫ ſurripit rem extranei, que eſt
apud virum, ⁊ tunc habet locum l. fin. in. fin. C. de furt. ⁊ l. ſi con-
cubina. in fi. ſ. eodem.

LEX XXIX.

Rerum amotarum. Inſpicit quā
tū res valuit
tempore amotiōis, ⁊ poſtea quāti plurimi fuerit hoc
dicit. Not. caſum, in quo fit furtum, ⁊ efficitur res fur
tiua: nō tamen cōpetit actio furti, qđ proſequitur gl. in l. ſequi-
tur §. ſi rem. j. de vſucap. ⁊ ibi plene dixi, ⁊ per Lynum, C. de ſer.
fugit. l. j. ⁊ Dyn. ſummauit iſtum titul. in l. ſed, ⁊ ſi diuortij. ſ.
per diſtinctionem quam poſuit Lyn. C. cod. l. fi.

LEX XXX.

Cum ſoluto. Per matrimoniū redintegra
tum ſoluitur hoc iudiciū, hoc
dicit. Sed intellige, vt l. redintegrato. ſ. eod.